

NEERUTI MÄED

Pandivere kõrgustiku põhjaosa silmapaistvamaid pinnavorme, maastikukaitseala; pindala 885 hektarit, kõrgus kuni 126 m üle merepinna. Suuremat osa mägedest katab liigirikas kuusemets.

Muistendite järgi on Neeruti mäed Kalevipoja künnivaod (ENE, 5 kd, 1973).

Neeruti mägedes asusid muinasajal kaks linnust - Mäeotsa ja Sadulamäe linnamägi.

Neerutit on esmakordselt mainitud külana aastal 1241. Mõis oli olemas aastal 1412 ning oma nüüdse nime sai Nierothidelt, kellele mõisavaldused 16.-17. sajandil kuulusid.

- - -

SARAPIKU MAJANDAMISEST

Neerutis puhastusraie korras raiutavatest sarapuudest läheb enamik tuleroaks. Kuid võiks toimida ju ka teisiti. Mõnel puidufirmal võiks olla summaarselt kasulik muuta see puit likviidseks - üle 5 sentimeetri läbimõõduga tüvedest saaks kenasid iluliiste. Neid on kasutatudki toakujunduses.

3-5cm läbimõõduga puitu saaks kasutada Neeruti-teemaliste suveniiride valmistamiseks, näiteks põletustehnikas.

Peenemad, sirged võsud kõlbaksid realiseerida herne- või tomatikeppidena (50 või 100 kaupa kimbus). Võiks välja kuulutada konkursi sarapuust suveniiride ja tarbeesemete kavandite saamiseks.

Et matkaradade lahtiraiumine peaks algama juba juulis-augustis, peaks vähemalt jämedamad tüved siis ka tulesurmast päästma.

- - -

SUUSAMAJA KURESÖÖDILE - ON SEE TEOSTATAV?

N-klubi liikmete tarvis rajatava suusamaja asupaigaks on pakutud kohta Kuresöödi lõkkeplatsi taha vastu Mustakatku oosi. Suusamaja omaks ühise katuse all sauna (duširuumid), riietusruumid, kaminaga puhkeruumi, tualetid (osa neist üldkasutatavad). Majja tuleks Neeruti muuseumi ekspositsiooniruum, puhketoad jne.

Ehitusmaterjaliks kasutada mägedes olevat koristamata puudelasu kokkuleppel maavaldajaga. Töö teevad N-klubilased talgute korras. Ruume kasutaksid eelkõige klubi liikmed puhkuseks ja sportimiseks. Haldamiskulude katteks kasutatakse N-klubi liikmemakse ja külastustasusid st laekunud summasid.

Asendiplaan ja eskiis kooskõlastatakse valla ametiisikutega. Suusamaja rajamisel tehtud talgutunnid ja annetatud materjalid registreeritakse ja arvestatakse liikmemaksu katteks. Mõelgem sellele.

- - -

OTSITAKSE...

Repliik

Neeruti Mäeotsa linnamäge, mitte natuuris, vaid fotopaberil. Linnamägi, üks ilusamaid Eestis, langes viiskümmend aastat tagasi mundris rüüstajate ohvriks ja on nüüd Tapa sõjaväelennuvälja vundamendiks. Kahjuks ei ole õnnestunud leida ühtki pilti linnamäest, mis annaks edasi tema vägevust. Võib-olla on kellelgi lugejatest albumis või teada mõni foto Mäeotsa linnamäest? Või mõni teine foto vanast, sõjaeelsest Neerutist. Ka 40-50-60-ndate aastate fotod pakuvad huvitavat ainet toimunud muutustest.

Oma pakkumistest võiksite teatada praegu ehk parimale "neerutoloogile" Kalju Viisele, tel 50066, aga ka Neeruti näitusemajja (muuseumisse) Kuresöödil. Fotod tagastatakse peale kopeerimist ilmtingimata. Meil pole näiteks materjale linnarahva "dessantidest" Neerutisse ehk erirongidest, mis töid hommikul rahva järvedemaale ja võtsid ühtul jälle peale (Ristamäelt, mitte Kadrinast).

Loodame Teie abiga, armsad Neeruti-sõbrad, täiendada oma kultuuriloolist mälu Põhja-Eesti ühest kaunimast paigast.